

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πρεσβεία της Ελλάδος

Μόσχα

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών
Υποθέσεων

Σημείωμα για την οικονομία του Ουζμπεκιστάν και τις διμερείς εμπορικές σχέσεις Ελλάδας-Ουζμπεκιστάν

A. Η οικονομία του Ουζμπεκιστάν

Η οικονομία του Ουζμπεκιστάν αναπτύχθηκε ραγδαία κατά την τελευταία δεκαετία και ανέβαλε σημαντικά τμήματα του πληθυσμού από τη φτώχεια. Οι αυξημένες εξαγωγές φυσικού αερίου, χρυσού και χαλκού, σε συνδυασμό με τις υψηλές τιμές των βασικών προϊόντων, δημιούργησαν σημαντικά έσοδα που έχουν χρηματοδοτήσει μεγάλες αυξήσεις στις επενδύσεις και στους μισθούς για να ενισχύσουν την κατανάλωση.

Κατά το 2016, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ του Ουζμπεκιστάν επιβραδύνθηκε οριακά στο 7,8% από το 8% του 2015. Η ανάπτυξη βασίστηκε κυρίως στην αύξηση που σημειώθηκε στους κλάδους των υπηρεσιών (12,5%), της γεωργίας (6,5%) και της βιομηχανίας (5%), η οποία υποστηρίχθηκε από τα νέα αναπτυξιακά προγράμματα για το 2016-2020 για τις υποδομές, τη βιομηχανία, τη γεωργία και τον τομέα των υπηρεσιών.

Από την πλευρά της ζήτησης, ο κύριος μοχλός της οικονομικής ανάπτυξης ήταν οι επενδύσεις, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 9,5% σε ετήσια βάση. Η ιδιωτική κατανάλωση ανέκτησε τον ρυθμό της το 2016, μετά από σημαντική επιβράδυνση το 2015, λόγω της αύξησης των μισθών, των συντάξεων και των κοινωνικών επιδομάτων του δημόσιου τομέα. Το ύψος των εμβασμάτων το 2016 βρίσκονταν κάτω από το επίπεδο του 2015, αλλά άρχισαν να ανακάμπτουν το τέταρτο τρίμηνο του 2016 κατά περίπου 8% σε ετήσια βάση.

Οι εξαγωγές του Ουζμπεκιστάν αυξήθηκαν το 2016 παρά το αδύναμο εξωτερικό περιβάλλον, αντιστρέφοντας την αρνητική τάση των τριών προηγούμενων ετών. Μια μικρή βελτίωση στις συνολικές εξαγωγές (0,5%) οφείλεται στη βελτίωση των εξαγωγών χημικών, μηχανημάτων, χρυσού και υπηρεσιών που αντιστάθμισαν τις μειώσεις του φυσικού αερίου, των μετάλλων και του βαμβακιού. Οι εισαγωγές του Ουζμπεκιστάν μειώθηκαν, κυρίως όσον αφορά τα προϊόντα ενέργειας, τροφίμων και τα διαρκή καταναλωτικά αγαθά.

Οι νομισματικές και συναλλαγματικές πολιτικές του Ουζμπεκιστάν παρέμειναν σε μεγάλο βαθμό αμετάβλητες το 2016. Ο πληθωρισμός παρέμεινε σταθερός στα επίπεδα του 2015 (περίπου στο 8,5%). Το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της Κεντρικής Τράπεζας

του Ουζμπεκιστάν διατηρήθηκε στο 9% το 2016, βοηθώντας τις συνολικές τραπεζικές καταθέσεις να αυξηθούν κατά 27,5% (σε ετήσια βάση) κατά τους πρώτους εννέα μήνες του 2016 και τα συνολικά τραπεζικά δάνεια κατά 25,7% (σε ετήσια βάση).

Το επίσημο ποσοστό φτώχειας μειώθηκε από 14,1% το 2013 σε 12,8% το 2015 και υπολογίζεται σε 12,5% το 2016. Η κατανομή του εισοδήματος έχει γίνει πιο δίκαιη με την πάροδο του χρόνου. Ωστόσο, το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 5,2% τόσο το 2016 όσο και το 2015, από 4,9% που ήταν το 2014.

Οικονομικές προοπτικές

Οι προοπτικές ανάπτυξης του Ουζμπεκιστάν βασίζονται στις συνεχιζόμενες ισχυρές εγχώριες επενδύσεις που υποστηρίζονται από την κατανομή των δημοσιονομικών πόρων (μεταξύ άλλων από το Uzbekistan Fund for Reconstruction and Development - UFRD) και τη σταδιακή ανάκαμψη των τιμών των βασικών εμπορευμάτων, των εμβασμάτων και της ιδιωτικής κατανάλωσης. Η ετήσια αύξηση του ΑΕΠ αναμένεται να επιβραδυνθεί ελαφρά - από 7,8% το 2016 σε 7,7% κατά μέσον όρο - μεσοπρόθεσμα.

Το δημοσιονομικό ισοζύγιο θα ανακάμψει μετριοπαθώς, αλλά δεν θα φτάσει στα προ του 2015 επίπεδα. Αν και η αποδυνάμωση του νομίσματος θα στηρίξει την ανάπτυξη, η νομισματική πολιτική αναμένεται να είναι γενικά ευνοϊκή, αλλά κάπως πιο συγκρατημένη σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, με στόχο τη σταδιακή μείωση του πληθωρισμού.

Καθώς το εξωτερικό περιβάλλον ανακάμπτει σταδιακά, οι εξωτερικοί λογαριασμοί του Ουζμπεκιστάν θα μπορούσαν να βελτιωθούν με μέτριο ρυθμό με την πάροδο του χρόνου, συμπεριλαμβανομένης της τρέχουσας πολιτικής σφιχτού ελέγχου των συναλλαγματικών ισοτιμιών ώστε να περιοριστεί η αύξηση των εισαγωγών.

Παρά το γεγονός ότι η έλλειψη στοιχείων δεν επιτρέπει μία ασφαλή πρόβλεψη της εξέλιξης του επιπέδου φτώχειας, η αύξηση του εισοδήματος και η αναζωογόνηση των εμβασμάτων θα μπορούσαν να συμβάλουν στη διατήρηση της προόδου όσον αφορά τη μείωση της ανεργίας και της φτώχειας στο εγγύς μέλλον.

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, το Ουζμπεκιστάν πρέπει να αναπτύξει ένα επιχειρηματικό κλίμα ευνοϊκό για τις ιδιωτικές επενδύσεις που θα υποστηρίξει τις Μικρο-Μεσαίες Επιχειρήσεις, καθώς και τις μεγάλες επιχειρήσεις, προκειμένου να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας υψηλής ποιότητας και να αυξηθούν οι εξαγωγές, εξασφαλίζοντας παράλληλα την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και την ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς.

B. Διμερές εμπόριο Ελλάδας – Ουζμπεκιστάν έτους 2016

Το διμερές εμπόριο μεταξύ Ελλάδας - Ουζμπεκιστάν κατά το 2016 παρουσίασε σημαντική πτώση της τάξης του 40,3%, σε συνέχεια πτώσης κατά 81% που είχε σημειώσει το 2015. Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, ο όγκος εμπορίου ανήλθε μόλις σε 1,8 εκ. ευρώ, με τις ελληνικές εξαγωγές να διαμορφώνονται σε 1 εκ. ευρώ, μειωμένες δραματικά κατά 65,4%, και τις εισαγωγές να ανέρχονται σε 781 χιλ. ευρώ, έχοντας υπερδεκαπλασιαστεί. Το εμπορικό ισοζύγιο, αν και μειώθηκε δραματικά, παρέμεινε πλεονασματικό για τη χώρα μας.

Σύνολο Διμερούς Εμπορίου, 2016

σε ευρώ	2016	2015	2014	Μεταβολή 2016/2015	Μεταβολή 2015/2014
Εξαγωγές	1.030.286	2.975.333	3.902.283	-65,4%	-23,8%
Εισαγωγές	781.715	62.364	12.331.431	1153,5%	-99,5%
Όγκος εμπορίου	1.812.001	3.037.697	16.233.714	-40,3%	-81,3%
Εμπορικό ισοζύγιο	248.571	2.912.969	-8.429.148	-91,5%	-134,6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Προσωρινά στοιχεία), Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μόσχας

Βασικός παράγοντας που διαμόρφωσε την εικόνα του διμερούς εμπορίου κατά το 2016 είναι η δραματική πτώση του πρώτου ελληνικού εξαγόμενου προϊόντος, των ζωντανών φυτών με τις ρίζες τους, από 2,2 εκ. ευρώ το 2015 σε 490 χιλ. το 2016 (πτώση κατά 78%), το οποίο κατείχε μερίδιο 75% επί των ελληνικών εξαγωγών προς το Ουζμπεκιστάν. Επιπλέον, η θεαματική αύξηση των εισαγωγών, παρόλο που σε απόλυτα μεγέθη εξακολουθούν να βρίσκονται πολύ χαμηλά, οφείλεται κυρίως στην εισαγωγή νέων προϊόντων από το Ουζμπεκιστάν (ακατέργαστος μόλυβδος, πολυμερή του αιθυλενίου, ξυλεία).

Όσον αφορά στη σύνθεση των συνολικών ελληνικών εξαγωγών προς το Ουζμπεκιστάν, τα ζωντανά φυτά και οι ρίζες τους συνεχίζουν να κατέχουν την πρώτη θέση με μερίδιο 47,6%, και ακολουθούν οι ανελκυστήρες με 9,9%, τα φύλλα αλουμινίου με 9,1%, οι αμελκτικές μηχανές και μηχανές και συσκευές γαλακτοκομίας με 9%, τα φάρμακα με 5,8%, τα υφαντουργικά είδη για τεχνικές χρήσεις με 4,6% και η βαζελίνη και παραφίνη με 3,7%. Στα επτά αυτά προϊόντα αντιστοιχεί περίπου το 90% των ελληνικών εξαγωγών προς τη χώρα.

Οι εισαγωγές από το Ουζμπεκιστάν περιλαμβάνουν τον ακατέργαστο μόλυβδο με συντριπτικό μερίδιο 70%, τα πολυμερή του αιθυλενίου με 23%, ξυλεία με 3,2% και τα προσωρινά διατηρημένα λαχανικά με μερίδιο 2,9%. Τα τέσσερα αυτά προϊόντα αντιστοιχούν στο 99% των συνολικών εισαγωγών από το Ουζμπεκιστάν.

Ελληνικά προϊόντα με σημαντικές προοπτικές διείσδυσης στην αγορά του Ουζμπεκιστάν είναι:

- ✓ Φαρμακευτικά προϊόντα
- ✓ Δομικά υλικά και εξοπλισμός κατασκευών (συστήματα αλουμινίου, χρώματα και βερνίκια, μονωτικά υλικά, μάρμαρα, ανελκυστήρες)
- ✓ Τυποποιημένα τρόφιμα (ελαιόλαδο, μαρμελάδες, διατηρημένα λαχανικά)

Γ. Διμερές θεσμικό πλαίσιο

1. Συμφωνία Αεροπορικών Μεταφορών

(Τασκένδη, 26.11.1996, Ν. 2541/1997, ΦΕΚ 250/Α/15.12.1997).

2. Συμφωνία Οικονομικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας

(Αθήνα, 01.04.1997, Ν. 2586/1998, ΦΕΚ 47/Α/13.03.1998). Προβλέπει σύσταση και λειτουργία Μικτής Επιτροπής.

3. Συμφωνία Τουριστικής Συνεργασίας

(Αθήνα, 01.04.1997, Ν. 2544/1997, ΦΕΚ 253/Α/15.12.1997). Προβλέπει σύσταση και λειτουργία Μικτής Επιτροπής Τουρισμού.

4. Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και Αποτροπής της Φοροδιαφυγής για Φόρους Εισοδήματος και Κεφαλαίου

(Αθήνα, 01.04.1997, Ν. 2659/1998, ΦΕΚ 268/Α/01.12.1998).

5. Συμφωνία για την Προώθηση και Αμοιβαία Προστασία των Επενδύσεων

(Αθήνα, 01.04.1997, Ν. 2565/1998, ΦΕΚ 5/Α/13.01.1998).

6. Συμφωνία Διεθνών Οδικών Επιβατικών και Εμπορευματικών Μεταφορών

(Τασκένδη, 02.03.1999, Ν. 2757/1999, ΦΕΚ 254/Α/19.11.1999). Προβλέπει σύσταση και λειτουργία Μικτής Επιτροπής Οδικών Μεταφορών.

7. Συμφωνία Αμοιβαίας Τελωνειακής Συνδρομής

(Τασκένδη, 29.05.2001, Ν. 3078/2002, ΦΕΚ 310/Α/10.12.2002).